

## Kaip taisykingai nurodyti laiką

Nurodant laiką – jo trukmę, ribą, momentą, paskirtį, intervalą – dažnai daroma klaidų.

**Laiko trukmei** (pasikartojimui per tam tikrą laiką) nusakyti nevertotinas galininkas su prielinksniu *į*:

*Vaistus reikia gerti tris kartus į dieną* (taisoma **per dieną**).

Kanceliarinėje kalboje netinka ir vietininkas:

*Pažyma pristatoma du kartus metuose* (taisoma **per metus**).

**Konkreto laiko ribai** reikšti turi būti vartojamas kilmininkas su prielinksniu *iki*, o ne naudininkas:

*Šiai dienai* (taisoma **Iki šios dienos**) turime per 100 prašymų.

*Tyrimų rezultatai šiandien dienai* (taisoma **šiandien; iki šios dienos; iki dabar; šiuo metu; iki šiol**) dar neaiškūs.

*Sausio pirmą dieną* (taisoma **Iki sausio pirmos dienos**) su vykdytoju turi būti atsiskaityta.

**Laiko momentui (ne ribai)** reikšti naudininkas taip pat nevertotinas:

*Gruodžio antrą dieną* (taisoma **Gruodžio antrą dieną**) turėsime du renginius.

*Pradžiai* (taisoma **Iš pradžių; Pirmiausia**) susivok, kur esi.

**Veiksmo pradžiai ar pabaigai reikšti, kai nėra paskirties**, vartotinas vietininkas (naudininkas vengtinas):

*Pažangumas trimestro pabaigai* (taisoma **trimestro pabaigoje; baigiantis trimestrui**) buvo geras.

*Mėnesio pabaigai* (taisoma **Mėnesio pabaigoje**) sutartis dar nebuvo pasirašyta.

**Laiko paskirčiai** (t. y. laikui ar laiko tarpui, kuriam kas skiriama) reikšti naudininkas ne klaida:

*Pastatas išnuomotas penkeriems metams.*

*Skirta pašalpa vienam mėnesiui.*

**Laiko tarpui** nusakyti kaip prielinksnis ar polinksnis vietininkas nevertojamas:

*Metų laikotarpyje* (taisoma **Metų laikotarpiu; Per metus**) projektas bus įgyvendintas.

*Laike pamokos* (taisoma **Per pamoką**) mokytoja išėjo iš klasės.

*Laiko bėgyje* (taisoma **Laikui bėgant; Ilgainiui**) konfliktas pasimirš.

**Laiko tarpui reikšti** gali būti vartojamas ir įnagininkas, ir galininkas, ir vietininkas:

*Jis tik vidurnakčiu (vidurnaktį, vidurnaktyje) užmigo.*

*Ir akmuo darbymečiu (darbymetį, darbymetyje) kruta.*

*Pokariu (Pokaryje) teko išgyventi visokių sunkumų.*

*Tuo laikotarpiu (Tame laikotarpyje) suklestėjo amatai.*

**Nurodant laiko tarpą, kai paskirtis nepabrėžiama**, vietoj naudininko geriau vartoti kilmininką:

*Sudarytas veiklos planas 2016–2017 metams* (taisoma **Sudarytas 2016–2017 metų veiklos planas**).

Nevartotina prieveiksmio *anksčiau* aukštesniojo laipsnio konstrukcija su kilmininku:

*Priemonių imtasi anksčiau laiko* (taisoma **pirma laiko, prieš laiką**).

Nevartotinas prieveiksmis *pirmalaikiai*:

*Planas įgyvendintas pirmalaikiai (taisoma **pirma laiko, prieš laiką, anksčiau negu numatyta, anksčiau**).*

**Laiko tarpas** nusakomas su prielinksniais **nuo... iki** arba vien nurodant jo ribas:

*Atostogavo nuo liepos 15 iki rugpjūčio 2 d.*

*Seminaras vyks spalio 16–17 dienomis.*

**Pastabos:**

1. Prielinksnis **iki** nusakant intervalą gali reikšti tiek į jį įeinantį skaičių, tiek neįeinantį (paprastai paskutinė nurodyta diena įskaičiuojama į terminą). Todėl kanceliarinėje kalboje aiškumo dėlei vartojami žodžiai **įskaitytinai, imtinai**.
2. Kai nurodomas laikotarpis, vartojamas brūkšnys (ne brūkšnelis): **2015–2020 m. programa, spalio 6–7 d., 14.00–17.00 val.**

**Šaltiniai:**

1. A. Suslavičienė. Laiko nusakymo būdai // Biuro administravimas, 2006, Nr. 9, p. 34.
2. Kalbos patarimai. Kn. 2: Sintaksė: 1. Linksnių vartojimas, Vilnius, 2003, p. 88, 116.
3. Kanceliarinės kalbos patarimai. Kn., Vilnius, 2002, p. 142–143.

Rita Kasparavičiūtė

Viešųjų ryšių skyriaus kalbos tvarkytoja (vyr. specialistė)